

Op zoek naar de spermadonor

“IK BEN NIET OP ZOEK NAAR EEN VADER, MAAR NAAR MIJN ROOTS.”

“Ook als ik opgegroeid was in een liefdevol gezin, had ik graag de donor willen kennen. Ik ben helemaal niet op zoek naar een vader, maar wel naar mijn roots. Hoe komt het dat ik geïnteresseerd ben in talen, intens kan genieten van muziek en graag schrijf? Waarom is Sophie gepassioneerd door architectuur? We zijn allebei tener, hebben we dat van hem? Je wordt niet alleen gedefinieerd door je opvoeding, maar ook door je genen, en die zijn nu een groot vraagteken. Bernhard is niet geïnteresseerd in die man, maar hij heeft nog geen kinderen. Sophie en ik wel, en ik denk dat dat een groot verschil maakt. Vijftig procent van mijn genen zijn onbekend, dus bij mijn kinderen is 25% van het genetisch materiaal niet te traceren. Stel dat er ooit iets met hen of met mij gebeurt? We zullen nooit weten of het iets erfelijks is of waar het vandaan komt. Ik vind dat koppels het recht hebben om kinderen te krijgen, ook via eicel- of spermadonatie. Maar ik wil pleiten voor een systeem waarin kinderen op zoek kunnen gaan naar hun genetische achtergrond. Als de donor akkoord gaat, kunnen beide partijen elkaar ontmoeten of eventueel gewoon informatie uitwisselen. Toekomstige ouders denken er meestal niet over na dat hun kinderen later vragen gaan stellen, het enige wat telt, is het vervullen van een onbeantwoorde kinderwens. Ik was enorm gechoqueerd door het egoïsme van mijn

Steph: “Dit artikel beschouw ik als een annonce, een manier om te tonen: ‘Dit ben ik, en ik wil graag weten wie jij bent.’”

ouders. Het feit dat ze zoiets cruciaals verzwegen voor ons, kan ik maar niet begrijpen. Ze hebben nochtans vaak de kans gehad om het te vertellen. Zo kwam ik ooit thuis van een les biologie en vroeg welke bloedgroep mijn ouders hadden. Die bleek anders te zijn dan de mijne, en dus zei ik: ‘Maar dat kan toch niet?’. Maar ze wuifden het weg en ik stond er niet meer bij stil.”

“ZWIJGEN UIT SCHAAMTE IS VEEL ERGER DAN HELEMAAL NIETS ZEGGEN.”

“Ik zal later aan mijn kinderen vertellen dat mama en papa door een specialist geholpen zijn om zwanger te worden. Ik weet niet waarom ik mijn lippen daarover stijf op elkaar zou houden. Als ouder ben je verplicht om met

je kinderen te communiceren en hen alle informatie te geven waar ze recht op hebben. En een kind heeft het recht om te weten waar het vandaan komt. Zwijgen uit schaamte of uit angst om het te verliezen heeft achteraf veel grotere consequenties. Nadat Bernhard ons de waarheid verteld had, heb ik mijn vader een half jaar de tijd gegeven om het toch nog zelf te vertellen. Toen ik een vreemde huidziekte had, heb ik hem zelfs gebeld om te vragen of hij weet had van erfelijke huidziekten in de familie. Ik wilde gewoon eens horen hoe hij op zo'n vraag zou reageren. Hij beperkte zijn uitleg tot de kant van mijn moeder en dat was het dan. Ik heb hem dan zelf maar geconfronteerd met de waarheid. Zijn verdediging was dat hij bang was dat ik hem zou uitlachen als ik het wist. Lachen? Hoe zou ik nu grapjes kunnen maken over mijn leven? Uiteraard was ik ontzettend boos en heb ik veel gehuild. Maar ik wilde hem nog een kans geven, hij mocht van mij nog een rol spelen in mijn leven, ook al was hij intussen gescheiden van mijn moeder. Maar hij heeft ervoor gepast. Na de geboorte van mijn zontje heeft hij naar het schijnt drie maanden rondgelopen met een kaartje dat hij nooit verstuurd heeft. Ondertussen hebben we geen contact meer. Ik heb de kans gekregen om het als ouder beter te doen en daar ben ik elke dag dankbaar om.”

“HET ZOU ECHT TOF ZIJN OM HALFBROERS EN -ZUSSEN TE LEREN KENNEN.”

“Ik wens niemand toe wat ik heb meegemaakt, maar ik wil zeker geen slachtoffer spelen. Ik ben heel gelukkig met wie ik ben en ik zou niet zo zijn als ik al die dingen niet had meegemaakt. Alleen zou ik echt graag te weten komen wie die donor was. Een foto en een korte beschrijving van zijn karakter en interesses zijn voor mij voldoende. Ik hoef de man zelfs niet te ontmoeten, we hebben emotioneel geen band en die streef ik ook niet na. En stel dat hij mij heel graag wil leren kennen? Dan zou ik erop ingaan, maar het zou geen ontmoeting worden met violen op de achtergrond. Hij is gewoon iemand die iets geleverd heeft en ik ben daar toevallig uit voortgekomen. Het zou wel echt tof zijn om halfbroers en -zussen te leren kennen. Misschien zijn we elkaar ooit al tegengekomen. Vroeger kwamen er regelmatig mensen naar me toe die zeiden dat ze me ergens van kenden. Misschien is het toeval en lijk ik gewoon op iemand anders, maar misschien was het ook wel meer dan dat. Wie weet hebben mijn donor en ik elkaar ooit gekruist op straat? Of gaan mijn halfbroers of -zussen naar dezelfde krantenwinkel? Er is zo goed als geen hoop dat ik het ooit te weten kom, maar het feit dat ik het probeer, is voor mij al voldoende.”

KID-kids

- * KID = Kunstmatige Inseminatie door Donorsperma
- * In België gebeurt het doneren in principe anoniem, maar onze wet laat ook gekende donatie toe (bijvoorbeeld door een vriend van de familie).
- * Uit resultaten van studies over KID-kinderen blijkt dat 75% van de ouders het kind niet vertelt dat er donorzaad is gebruikt. 19% van de kinderen wil de donor niet ontmoeten, maar wil wel informatie via een donorpaspoort.
- * Het aantal KID-kinderen in België is onbekend, maar jaarlijks worden er alleen al in het UZ Brussel ongeveer 2.000 KID-behandelingen uitgevoerd.

Bronnen: Fraussen onderzoek VUB / fertiliteitscentrum UZ Brussel / Golombok studie VK / spermadonor.be

WAT ALS JE NA 25 JAAR HOORT DAT JE VADER JE VADER NIET IS?

Astrid Indekeu is psychologe en seksuologe en werkt aan de KU Leuven: “Onderzoek toont aan dat de meeste ouders niet aan hun kind vertellen dat het verwekt is met donorzaad. Vroeger werd er ook aan de ouders aangeraden om het te verzwijgen, tegenwoordig wordt het al dan niet vertellen in het midden gelaten. De wet zegt dat een kind het recht heeft te weten wie zijn ouders zijn maar er wordt niet gedefinieerd dat het om de biologische ouders gaat. Het vertellen op latere leeftijd leidt niet noodzakelijk tot een vertrouwensbreuk tussen ouders en kind, maar het is belangrijk hierin begeleid te worden door psychologen van een fertiliteitskliniek. Dat de ouders zo lang iets verzwegen hebben, weegt wel zwaarder door dan de donorinseminatie. Het is namelijk niet zomaar een geheim maar informatie die essentieel is voor wie jij bent. Als ouders hun kind willen inlichten, doen ze dit best niet in een keer tijdens de puberteit maar in stapjes, en van kleins af aan. Wat absoluut vermeden moet worden, is dat het kind de waarheid hoort van iemand anders, of er zelf toevallig achter komt als de ouders scheiden of overlijden.”

Astrid Indekeu zoekt voor haar doctoraatsonderzoek nog heterokoppels die (meer dan acht jaar geleden) met behulp van zaadcel-, eicel- of embryodonatie hun gezin vormden. Mail naar astrid.indekeu@med.kuleuven.be

“HET ENIGE AANKNOPINGSPUNT DAT IK HEB OM DE DONOR TE VINDEN, IS MIJN UITERLIJK.”

“In '78, toen wij verwekt werden, stond de kunstmatige inseminatie nog in zijn kinderschoenen en gingen ze experimenteler te werk dan nu. Mijn moeder is geïnsemineerd in een dokterspraktijk in Brussel. De man had een spermabank in huis. Ik heb al grappend tegen Sophie gezegd dat het misschien wel zaad van de dokter zelf was. Sophie heeft hem een brief geschreven zodra we wisten dat hij de behandelende arts was, maar we hebben nooit een antwoord gekregen. Het ziekenhuis waar de man werkte, bestaat niet meer. Het enige aanknopingspunt dat ik - behalve mijn DNA - heb om de donor te vinden, is mijn uiterlijk. En zodra ik wist dat W. niet mijn vader was, heb ik besloten om te proberen die donor te vinden. Ik wil later geen spijt hebben dat ik nooit geprobeerd heb. In Amerika hebben donors een nummer en kunnen KID-kinderen (Kunstmatige Inseminatie door Donorsperma, nvdr) elkaar en hun donor vinden aan de hand van dat nummer. In Nederland is er een databank waarop je met elkaar in contact kan komen. Maar bij ons is spermadonatie anoniem en is het dus zoeken naar een speld in een hooiberg. Er zijn ook televisieprogramma's waarin mensen op zoek gaan naar hun donor, maar die hebben niet zo vaak een echte match opgeleverd. Wat wel al een paar keer tot een kennismaking geleid heeft, is dat de ene een foto van de andere ziet in een krant en zichzelf erin herkent. Zo hoop ik ook dat het bij ons zou kunnen gaan. Dit artikel beschouw ik dus als een annonce, een manier om te tonen: ‘Dit ben ik en ik wil graag weten wie jij bent’. Ik heb even zitten rekenen... Stel dat hij een student was en het deed voor de centen, en stel dat hij dan zes jaar later zelf aan kinderen begonnen is, dan zijn die nu 28 en staan ze misschien zelf op het punt om aan kinderen te beginnen? Misschien lijken die dan wel op ons toen we klein waren? Eigenlijk zijn we dus op zoek naar spiegels en dat is meteen ook onze enige kans om meer te weten te komen.”